

Inkluzivno obrazovanje

Dunja Novak, mag.oec.

V

Inkluzivno obrazovanje

INKLUZIJA

- **NIJE** samo uključivanje učenika s fokusom na obrazovna postignuća
- **JE** proces razvoja socijalnih i komunikacijskih vještina, razvoj empatije, samostalnosti, samopouzdanja uz individualizirani pristup

→ suradničko učenje

Inkluzivno obrazovanje

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
čl. 4 stavak 2

„... odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi temelji se na jednakosti obrazovnih šansi za sve učenike prema njihovim sposobnostima.“

Malo statistike

- 10 % šk. populacije čine djeca s teškoćama u razvoju (svjetska statistika)
- Školska godina 2018./2019. u RH
  - 464.564 učenika – 29.903 TEŠ (6.43%)

Osnovnoškolsko obrazovanje

-318. 891 učenika - 24.339 TEŠ – 7.63%

Srednjoškolsko obrazovanje

- 145.673 učenika

- 5.564 učenika s teškoćama – 3.81%

Zdravlje

Stanje potpunog fizičkog, mentalnog i socijalnog blagostanja, a ne samo izostanak bolesti ili iznemoglosti.

(Ustav Svjetske zdravstvene organizacije, 1946.)

„*Biti zdrav*“

uravnotežena
prehrana

Tjelesna
aktivnost i
higijena

Obiteljska
stabilnost

Stabilno
društveno
okruženje

Mentalno zdravlje

Stanje u kojem pojedinac:

- prepoznaće svoje vlastite sposobnosti,
  - može se nositi sa stresom svakodnevnog života,
  - može raditi produktivno i plodno,
  - pridonosi svojoj zajednici.

(Ustav Svjetske zdravstvene organizacije, 1946.)

Preduvjet kvalitetnog života djece i odraslih.

Mentalno zdravlje

Čimbenici koji pridonose MZ

- 1.) **Društvo** (obitelj, škola, vršnjaci, pripadnost, sudjelovanje, komunikacija,...)
- 2.) **Socijalno-ekonomski** (kulturno, političko okruženje, materijalni status,...)
- 3.) **Osobni** (osjećaji, misli, učenje, rješavanje problema, tolerancija,...)

Adolescencija

- *prijelaz* iz djetinjstva u odraslu dob - *promjena*
- od *11 do 21 (25)* godine života
- utjecaj brojnih i *bioloških* i *socijalnih* čimbenika

Mentalno zdravlje i adolescenti

Svaka *promjena* u
djetetovom/učenikovom
okruženju odražava se na
mentalno zdravlje.

Mentalno zdravlje i adolescenti

- *Problemi u adolescenciji utječu na poremećaj mentalnog zdravlja:*
  - uzrokuje velike promjene u razmišljanju, emotivnom stanju i ponašanju osobe
  - smanjuju mogućnost pojedinaca za učenjem, radom i sudjelovanjem u običajnim aktivnostima

Mentalno zdravlje i adolescenti

- *ŠTO ADOLESCENTE MUČI?*

Loše
socijalne
vještine

Nedostatak
bliskih
odnosa

Loša slika o
sebi

Pojačana
negativnost

Poteškoće u
prepoznavanju
i regulaciji
osjećaja

Izbjegavanje
kontakata i
izolacija

Niska
očekivanja o
budućnosti

Pojačane teškoće u adolescenciji s TEŠ

- razumijevanje pročitanog, osnovne vještine (npr. čitanje, računanje)
- izražavanje misli usmeno ili pismeno, praćenju uputa
- gramatički ispravna usmena ili pismena komunikacija
- organiziranost i zadržavanje aktivnosti
- snalaženje u prostoru, pamćenju i pridržavanju vremenskih rokova
- slaganje s vršnjacima
- samopouzdanje

Pojačane teškoće u adolescenciji s TEŠ

- emocionalna i socijalna nezrelost („djetinjasta”) od očekivanog za njihovu dob
- neodlučna, impulzivna, frustrirana, osjetljiva, sramežljiva, povučena
- poznavanje pravila, ali ih se ne pridržavaju
- ostvaruju slab kontakt očima
- guranje, hvatanje i dodirivanje drugih bez nekog posebnog razloga

10 „zapovijedi” u radu s adolescentima s TEŠ

1. Ne radi se s učenikom koji ne želi učiti... već s učenikom s poteškoćama.
2. Svako dijete radije će biti smatrano LOŠIM nego GLUPIM.
3. Djeca s poteškoćama ističu se svojim traženjem upravo suprotnog od onoga što trebaju.
4. Bol koju djeca s poteškoćama uzrokuju nikad nije veća od one koju osjećaju.
5. U redovnom obrazovanju, sustav određuje nastavni program. U posebnom obrazovanju dijete određuje nastavni program (prilagođeni program, individualizirani pristup).

10 „zapovijedi” u radu s adolescentima s TEŠ

6. Pozitivna reakcija i podrška mijenja ponašanje, negativna reakcija ga samo zaustavlja ili pojačava.
7. Nagrađuje se napredak, a ne savršenstvo.
8. Može se ignorirati ponašanje, ali ne i potreba.
9. Jedina konkurenčija djetetu trebaju biti njegovi vlastiti uspjesi.
10. Nema ništa manje pravedno, nego jednak tretman onih koji nisu jednaki.

Rad s adolescentima s TEŠ

- najvažnije razvijati **pozitivnu interakciju** među vršnjacima (razredna klima)
- povećava **motivaciju** za rad i učenje, stvara osjećaj **povjerenja i sigurnosti**
- ključna za razvoj **samoregulacijskih vještina**

suradničko učenje

Rad s adolescentima s TEŠ

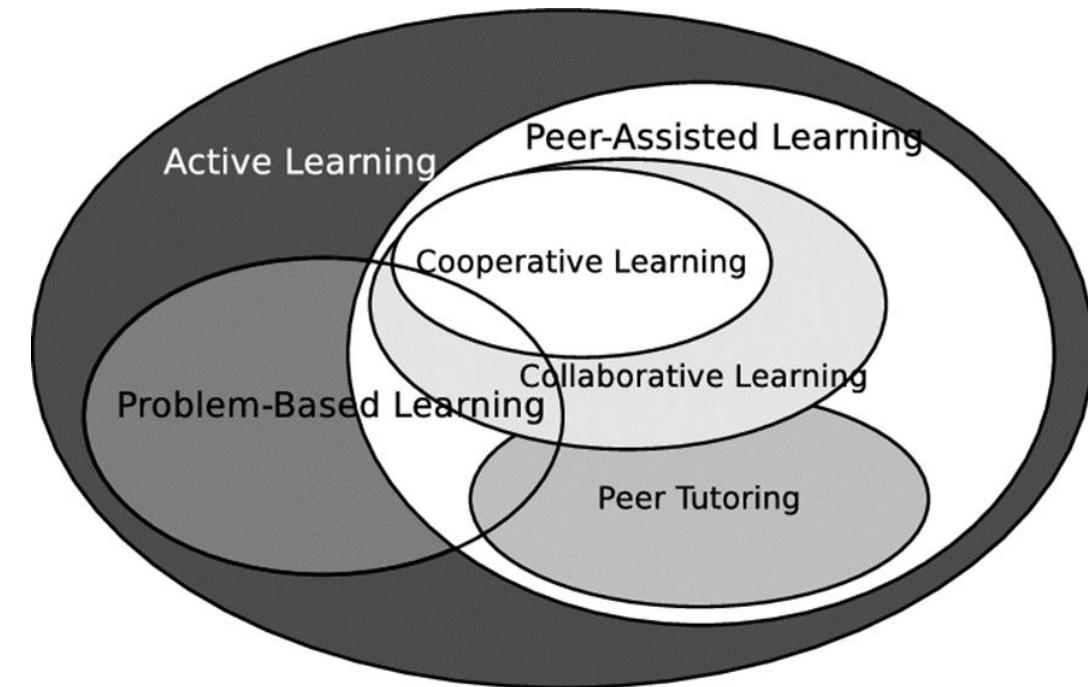
Koja je razlika između aktivnog učenja i suradničkog učenja?

Rad s adolescentima s TEŠ– suradničko učenje

- učenje u parovima i manjim skupinama učenika, koji zajednički rade na nekom zadatku/problemu
- Cilj - aktiviranje svih učenika, a ostvaruje se kroz tri faze:
razmisliti – razmijeniti – prezentirati

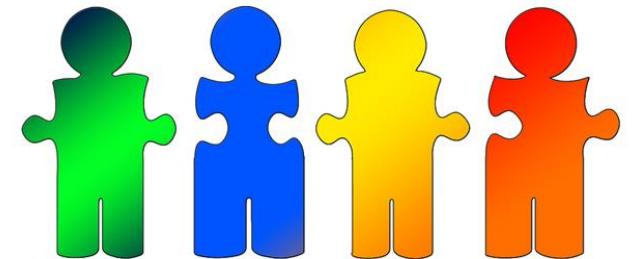

Rad s adolescentima s TEŠ – suradničko učenje

Oblici suradničkog učenja

1. rad u paru
2. grupni rad (skupinski rad; rad u skupinama)
3. timsko učenje
4. radionički oblik rada

Idealna je skupina od četiri učenika (max-6).

Rad s adolescentima s TEŠ – suradničko učenje

- Temeljno načelo suradničkog učenja:
  1. Razmisliti (samostalno)
  2. Razmijeniti (u paru ili maloj grupi)
  3. Prezentirati (najčešće samostalno pa diskusija)

Umjesto zaključka

Svakom djetetu treba dati priliku da bude „*onaj koji uči*“ i da doživi *iskustvo intelektualnog otkrića* i *zadovoljstvo koje donosi napredak*, ma kako on bio brz ili spor.

Svaki učitelj, je ponajprije *učitelj humanosti*, a tek potom učitelj predmeta.

Izvori:

- Prilagodbe u radu s djecom s teškoćama u razvoju u odgojno-obrazovnim ustanovama: priručnik Mirjana Radetić-Paić
Pula sveučilište Jurja Dobrile, Odjel za obrazovne i odgojne znanosti, 2013.
- Sretna djeca: integracijski pristup i učenje kroz kreativnu igru/ urednici Ijljana Zaninović Tanay, Emil Robert Tanay
Zagreb: Učilište za likovno obrazovanje, kreativnost i dizajn – Studio Tanay, 2011
- Summa pedagogica; inkluzivno obrazovanje učenika s razvojnim teškoćama /
Zora Zuckerman Itković
Velika Gorica: Naklada Benedikta, 2016.